

N:o 228.

Af herr **E. Lindblad**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående försäkring för beredande af pension eller lifränta.

Nödig varsamhet synes oss bjuda att åtminstone i början, innan erfarenhet vunnits, minska statens förpligtelser i fråga om den pensions- och lifränteanstalt, man nu står i begrepp att bilda. Derjemte torde de fördelar, denna anstalt har att erbjuda, böra göras så väl afvägda, att de komma de verkligt behöfvande i första rummet och lika behöfvande i allmänhet i *samma grad* till godo. Särskildt torde den föreslagna frivilliga försäkringen, som skulle träffa sådana, som den obligatoriska ej når, böra just för dessa mindre bemedlade göras lika fördelaktig som den obligatoriska. »Hustrupensionering gratis» saknas här enligt Kongl. Maj:ts förslag. Ingen torde vilja neka, att bland torpare, lägenhetsinnehafvare, backstugusittare, nybyggare, hemmansbrukare och mindre hemmansegare äfvensom bland handtverkare, mindre handlande och näringsidkare kunna finnas lika väl behöfvande som bland de enligt kongl. propositionen obligatoriskt försäkringspligtige. *Vilja* nu dessa ingå på frivillig försäkring, så böra de uppenbarligen hafva samma fördelar, och det blir statens pligt att sörja för dessa lika fullt som för de obligatoriskt försäkrade, så snart skilnaden dem emellan ej är verklig, utan endast beroende på — några penndrag.

Det kan nog också ifrågasättas, om staten bör göra några uppoffringar för att bereda tillfälle till »*bättre pension*», så länge man ej kan sörja nog för *alla* verkligt behöfvande. Möjligheten af ett maximum, kronor 438, med statsbidrag för *det hela* synes oss under sådana förhållanden vara för mycket.

Af dessa anledningar ha vi trott oss böra framställa några ändringsförslag, för den händelse att en lag, i hufvudsak byggd på kongl. propositionen, har utsigter att gå igenom.

Försök torde böra göras att genom förändring i 2 § få in flere verkligt behöfvande försäkringspligtige; uteslutning af ordet kontant m. m. bidrager härtill, då åter en annan ändring, som synes på sin plats, skulle bortlemna några, som ej torde behöfva ifrågakomma. Gift qvinna torde i hvarje fall, äfven om hon skulle hafva tillfällig eller varaktig arbetsförtjenst, böra fritagas från särskild försäkringspligt, enär sjelfva arbetssökandet vanligen torde bevisa, att hon är behöfvande. Enkor och efterlevande barn torde böra beredas vissa fördelar. Den nuvarande generationen bör medtagas (§ 4) längre än som skett i den obligatoriska försäkringen. Kostnaden härför torde kunna rättvisligen försvaras och äfven möjliggöras genom förminskningar på andra håll.

Genom borttagande af en af pensionsklasserna vinnes enkelhet och reda, helst veckoavgifterna ej synas för högt tilltagna. Inbetalning af avgifterna på en gång årligen bör uppmuntras, enär det gör uppörd och redovisning billigare och enklare. Vid 60 års ålder bör den försäkrade ha rätt att välja, om han vill ha s. k. afkortad pension att börja genast eller uppskjuta vissa år: för staten blir ju uppoffringen ej väsentligt större. Pensionsbeloppet (§ 15) torde böra annorlunda beräknas än Kongl. Maj:t föreslagit.

I § 24 torde böra återopas § 15 samt äfven §§ 3 och 7.

Slutligen torde §§ 28 och 29 böra ändras, enär fondbildning af statens bidrag ej borde vara nödvändig. »Hvarje dag bör bära sin plåga». Framtiden kan tåla sina utgifter lika väl som nutiden sina: då pensionerna börja utgå, minskas också i viss mån fattigvården. Förhållanden kunna tänkas, då statens fonder, bildade på grund af lag, ej äro säkrare i behåll än stadgan i lagen.

Med anledning af det nu i korthet antydda, tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen behagade för sin del göra följande tillägg till och ändringar uti det lagförslag, Kongl. Maj:t i propositionen n:o 55 framburit för Riksdagen:

§ 2

1 mom. Arbetstagare — — — hos arbetsgifvare
 mot aflöning anstälde:
 1:o — — — — —

2:o biträden — — — arbetsförmän, såvida ej personen i fråga är taxerad för minst 1,800 kronors årsinkomst eller bevisar sig enligt 18 § i instruktionen för taxeringsmyndigheterna ega motsvarande inkomst.

2 mom. Såsom med försäkringspligt förenad anställning skall jemväl anses tillfällig sysselsättning, omfattande hel dags arbete, för hvilket aflöning njutes.

§ 3.

Är gift man — — — skall hustrun anses försäkrad och således vara — — — pension.

§ 4.

Från — — — — — oförmögne. Försäkringen — — — fyllt fyrtio år; — — — hustruns ålder.
På — — — — — undantages.

§ 5.

De försäkrade indelas i 2 pensionsklasser, hvilka omfatta:

Första klassen: män.

Andra klassen: qvinnor.

§ 6.

För hvarje kalendervecka — — — erläggas: inom första klassen med tjugo öre och inom andra klassen med tio öre. Afgifterna för ett helt år kunna ock erläggas på en gång. Sker insättning i januari månad inom första klassen med 10 kronor, och inom andra med 5 kronor, godtskrifves insättaren för full årsavgift med respektive 10 kronor 40 öre och 5 kronor 20 öre.

§ 7.

Är försäkrad man gift, skola de under äktenskapet — — — än den andra.

Dör mannen eller om äktenskapet af annan anledning upplöses, eger hustru, som vill fortsätta med inbetalningarne,

att räkna sig till godo mannens under äktenskapet gjorda insättningar så långt de räcka såsom fullgjorda årsinbetalningar äfven för henne och att fylla hvad som fattas.

Efterlemnar man eller qvinna oförsörjdt barn under 15 års ålder eller äldre sådant, som af vanförhet eller lyte sig ej försörja kan, så erhåller barnet eller barnen såsom arfsrätt summan af de insatser, som äro gjorda för mannen eller särskildt för qvinnan, dock utan tillägg af ränta.

§ 10.

De i § 6 stadgade afgifter skola genom arbetsgifvarens försorg för arbetstagarens räkning erläggas, så snart likvid för arbete ifrågakommer, derest ej pensionsboken visar, att afgift redan är erlagd för tiden till och med den löpande veckan. Erläggande — — — företes.

§ 14.

Rätt till pension enligt denna lag inträder vid fyllda 60 år eller — — — — — försörja.

§ 15.

Afgifterna sammanräknas för året. Pensionens belopp beräknas efter 2 procent af årsafgiften för hvarje helt år, som derefter förflutit, intill dess pensionen utgår, såvida ej personen i fråga är taxerad för minst 800 kronors årsinkomst eller enligt 18 § i instruktionen för taxeringsmyndigheterna eger motsvarande inkomst, i hvilka fall pensionsbeloppet utgår med $1\frac{1}{2}$ procent af årsafgiften på samma sätt beräknad.

§ 24.

I fråga — — — 12, 14, 15, 16 — — — efterrättelse. Beträffande hustrus, enkas och frånskild hustrus pensionsrätt gäller i tillämpliga delar hvad i §§ 3, 7 och 15 är sagdt.

Om man eller qvinna tillika är obligatoriskt försäkrad eller från annat håll åtnjuter pension af minst 100 kronor

ärligen, beräknas lifräntan i intet fall högre än efter $1\frac{1}{2}$ procent af årsafgifterna.

Angående efterlevande oförsörjdt barns arfsrätt till insatta medel gäller hvad i 7 § är sagdt i alla de fall, då lifräntan beräknas efter 2 procent.

§ 28.

Pensions- och lifränteafgifterna skola ingå till en fond, som förvaltas i enlighet med de närmare föreskrifter, som derom efter Riksdagens hörande utfärdas.

§ 29.

1 mom. Inom fem år — — — grundad undersökning om pensions- och lifränteverkets ställning. Framgår — — — fattadt beslut.

2 mom. Då pension eller lifränta enligt denna lag skall utgå, täcker statsverket hvad som utöfver insatta beloppet med derå godtgjorda räntor erfordras.

Särskilda utskottet torde göra de ändringar i formuleringen, som erfordras.

Stockholm den 12 mars 1898.

Ernst Lindblad.

I motionens syfte instämmer

Ad. Johansson.